

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยสำรวจ (Survey Research) เพื่อสำรวจความคิดเห็นและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมทั้งทางกว้างและทางลึก การวิจัยครั้งนี้จึงเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยมีความแม่นยำ น่าเชื่อถือในทางวิทยาศาสตร์ ช่วยให้ผลการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยคือข้าราชการทหารสังกัดกองกำลังนเรศวร กองทัพภาคที่ 3 ใน 2 จังหวัดตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาร์ คือ จังหวัดตากและแม่ฮ่องสอน มีทั้งหมด 2,096 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยคิดจากประชากรข้าราชการทหารในกองกำลังนเรศวร กองทัพภาคที่ 3 จำนวน 2,096 คน โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.2.1.1 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane ที่ขนาดความเชื่อมั่น 95% (พิชณู พงศ์ศรี , 2551 หน้า 112) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 278 คน

1.2.1.2 แบ่งกลุ่ม ตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ นายทหารชั้นสัญญาบัตร , นายทหารชั้นประทวน , และทหารกองประจำการ(พลทหาร) จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้การคำนวณอัตราส่วนตามตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

ประเภท	นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร	นายทหาร ชั้นประทวน	ทหาร กองประจำการ	รวม
จำนวนประชากร	179	943	974	2,096
อัตราส่วนประชากร	1	5	5	11
อัตราส่วนกลุ่มตัวอย่าง	26	126	126	278

1.2.1.3 การแบ่งกลุ่มประชากรเป็น 2 จังหวัด โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณอัตราส่วนเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างเมื่อเปรียบเทียบกับข้อ 2 จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

รายการ	จังหวัดตาก	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	รวม
จำนวนนายทหารชั้นสัญญาบัตร	18	8	26
จำนวนนายทหารชั้นประทวน	83	43	126
จำนวนทหารกองประจำการ	63	63	126
รวม	164	114	278

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพพิจารณาจากตัวแทนประชากรข้าราชการทหาร ในพื้นที่จังหวัดตากและในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยแต่ละจังหวัดจัดตัวแทน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร กลุ่มนายทหารชั้นประทวน และกลุ่มทหารกองประจำการ กลุ่มละ 8 คน รวม 24 คน ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นกับความอึดตัวของข้อมูล โดยเลือกสมาชิกที่มาจากคนละหน่วย ใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ก่อนการสนทนากลุ่มใช้แบบสอบถาม มีเนื้อหาเกี่ยวกับความพร้อมของข้าราชการทหารที่ต้องไปปฏิบัติราชการสนาม เรื่องการฝึก ความรู้ ความเข้าใจในภารกิจ ความรู้ ความเข้าใจ ในสภาพแวดล้อม เช่นภูมิประเทศ ฝ่ายตรงข้ามที่ต้องเผชิญหน้า ความพร้อมด้านการข่าว , การส่งกำลังบำรุง , อาวุธยุทโธปกรณ์ , ความพร้อมในด้านส่วนตัว , ความภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ ,

ความพึงพอใจในด้านสวัสดิการต่างๆ ที่ได้รับ , ความเชื่อมั่นในผู้นำและความเชื่อมั่นในผู้ร่วมงาน ด้วยกันเอง โดยเนื้อหาจะแบ่งเป็น

2.1.1 ปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับความพร้อมในด้านต่างๆ คือ การฝึก , ความพร้อมของอาวุธ ยุทโธปกรณ์ ระบบการควบคุมบังคับบัญชา การติดต่อสื่อสารและการข่าวกรอง , การส่งกำลังบำรุง สภาพของพื้นที่ปฏิบัติการ

2.1.3 ปัจจัยในด้านความเชื่อมั่นในความเป็นผู้นำทางทหาร ความเชื่อมั่นระหว่างเพื่อนร่วมงาน ความภูมิใจในหน้าที่และหน่วยงาน

2.1.4 ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพที่พัก , อาหาร , ความปลอดภัย ทางด้านสุขภาพและจากการปฏิบัติงาน

2.1.5 ปัจจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ , ความสำเร็จที่ได้รับ

2.1.6 ปัจจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจเรื่องค่าตอบแทนและการสวัสดิการของทางราชการ

2.1.7 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบำรุงขวัญเพิ่มเติม

2.1.8 ประเด็นการสนทนากลุ่มโดยการจัด 3 กลุ่ม ได้แก่ นายทหารสัญญาบัตร, นายทหารชั้นประทวน และพลทหาร ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของข้าราชการ ทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ การควบคุมบังคับบัญชา การส่งกำลังบำรุง การคัดเลือกกำลังพล ความต้องการด้านสวัสดิการ การอบรมชี้แจงทำความเข้าใจ การให้ความสำคัญแก่กำลังพล การสนับสนุนความเข้าใจความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ความเชื่อมั่นในผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา ความภูมิใจในการปฏิบัติภารกิจ ความกังวลใจ และความเข้าใจในจากครอบครัว

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยจัดการสนทนากลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร กลุ่มนายทหารชั้นประทวน และกลุ่มทหารกองประจำการ (พลทหาร)

3. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักนิยม, แนวทางการปฏิบัติราชการสนามของกองทัพบกและกองทัพภาคที่ 3 มาประยุกต์สร้างกรอบคำถามโดยกำหนดขอบข่ายในการสร้างแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

3.2 กำหนดกรอบเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์

3.3 สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกรอบประเด็นที่กำหนด

3.4 นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ฉบับร่างที่ได้สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มที่มีไขกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) แต่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ประสิทธิ์ อัลฟา ของครอนบาค (Cronback's Alpha coefficient) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้เท่ากับ 0.76

3.7 นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อรับความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมทั้งแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดำเนินการดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวน 278 ชุด และได้ขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง อธิบายถึงวัตถุประสงค์ และชี้แจงในการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ กำหนดวันจัดเก็บแบบสอบถามให้เหมาะสม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีเวลาเพียงพอในการตอบแบบสอบถาม โดยได้เก็บรวบรวมเมื่อ ก.พ.53 จำนวน 278 ชุด คิดเป็น 100 % แล้วนำมารวบรวมตรวจคัดเลือกข้อมูลที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.2 การเก็บข้อมูลจากการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยนัดกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสนทนาแล้วดำเนินสนทนากลุ่ม เพื่อให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นตามหัวข้อแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ บันทึกและเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล หาความถี่ และค่าร้อยละ บางตัวแปร อาจมีการใช้ค่าเฉลี่ย (mean, $\bar{X}$) ด้วย เช่น อายุเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวัดสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการทหารในกองกำลังนเรศวร กองทัพภาคที่ 3 ตามระเบียบวิธีแบบ Likert Scale โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ในส่วนที่เป็นคำตอบแบบปลายเปิดประเภทประมาณค่า ซึ่งใช้วัดกำลังขวัญในการปฏิบัติงาน ซึ่งได้กำหนดข้อเลือกไว้ 5 ข้อ เพื่อเป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผู้วิจัยได้ให้คะแนนในส่วนของการแสดงความคิดเห็นของข้าราชการทหารกองกำลังนเรศวร กองทัพภาคที่ 3 ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

ในการประเมินค่าระดับขวัญ ผู้วิจัยพิจารณาจากระดับขวัญ ซึ่งมีตั้งแต่ 1-5 โดยแบ่งระดับขวัญออกเป็น 5 ระดับคือ ระดับขวัญต่ำมาก ระดับขวัญต่ำ ระดับขวัญปานกลาง ระดับขวัญสูง ระดับขวัญสูงมาก ดังนั้น แต่ละระดับจะมีคะแนนห่างกัน (Class Interval)

$$\begin{aligned} \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากการพิจารณาข้างต้น จำกำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่าระดับขวัญของกลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.80	ระดับขวัญต่ำมาก
2. คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81-2.60	ระดับขวัญต่ำ
3. คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61-3.40	ระดับขวัญปานกลาง
4. คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.41-4.20	ระดับขวัญสูง
5. คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21-5.00	ระดับขวัญสูงมาก

การวิเคราะห์ระดับขวัญ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์หาระดับขวัญแยกเป็นปัจจัยในด้านต่างๆ โดยเริ่มจากปัจจัยแรกที่เกี่ยวข้อง การฝึกของข้าราชการทหาร จนถึงปัจจัยสุดท้ายที่เกี่ยวกับความภูมิใจใน

หน้าที่และหน่วยงานแล้วหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$ = Arithmetic Mean)รวม 16 บัณฑิต ก็จะมี
นำมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิตรวม ซึ่งจะเป็นค่าระดับขวัญโดยรวมทั้งหมดของกลุ่มประชากร
เป้าหมายอันจะชี้ให้เห็นว่าอยู่ในระดับสูงหรือต่ำเพียงใด สำหรับค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) คำนวณ
ได้จากสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\text{คะแนนรวมทั้งหมดของคำตอบแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนประชากร} \times \text{จำนวนคำถามในกลุ่ม}}$$

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
เกี่ยวกับบัณฑิตที่ทำให้ขวัญต่ำ, บัณฑิตที่ทำให้ขวัญสูง และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหาในกรอบการสัมภาษณ์
ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ตลอดจนแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายเชิง
คุณภาพ (สุภางศ์ จันทวานิช , 2543 : 12.)

